

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนด้านการบัญชีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในจังหวัดเชียงใหม่ ได้ศึกษาตามแนวคิด ทฤษฎี เอกสารบทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

เป้าหมายที่สำคัญที่สุดของการศึกษาคือการมุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง โดยครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ครูเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการดำเนินงานด้าน การศึกษา ครูต้องพัฒนาตนเองเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การปฏิรูปการศึกษา “เป็นการปฏิวัติวัฒนธรรมการเรียนรู้” ของคนไทย ทั้งชาติ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่ออนาคตของชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา , 2548 : 416)

ระบบบริหารจัดการศึกษาของไทยและกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง กรอบแนวทางการจัดการศึกษาของชาติ ประกอบด้วย (สุทธศรี วงษ์สมาน, 2553)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ข้อเสนอแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2552 - 2559) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) นโยบายรัฐบาลด้านการศึกษา นโยบายยุทธศาสตร์ และมาตรการพัฒนา กศ.ศช.

กรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา 4 ใหม่ (สุทธศรี วงษ์สมาน, 2553)

ภายในปี 2561 การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ต้องระบบ โดยเน้น คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้เพิ่มโอกาสทางการศึกษาเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ดังนี้

1. พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ที่มีนิสัยใฝ่เรียนรู้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
2. พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ให้เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า สามารถดึงดูดคนเก่ง คนดี มีใจรักในวิชาชีพมาเป็นครู

3. พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกระดับให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย

4. พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชนและทุกภาคส่วน มีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

คุณลักษณะครูรุ่นใหม่ที่สำคัญและเป็นจุดเด่นในศตวรรษที่ 21 ควรมีคุณลักษณะดังนี้
(ไฉนทัย อุดมบุญญาภาพ, 2551)

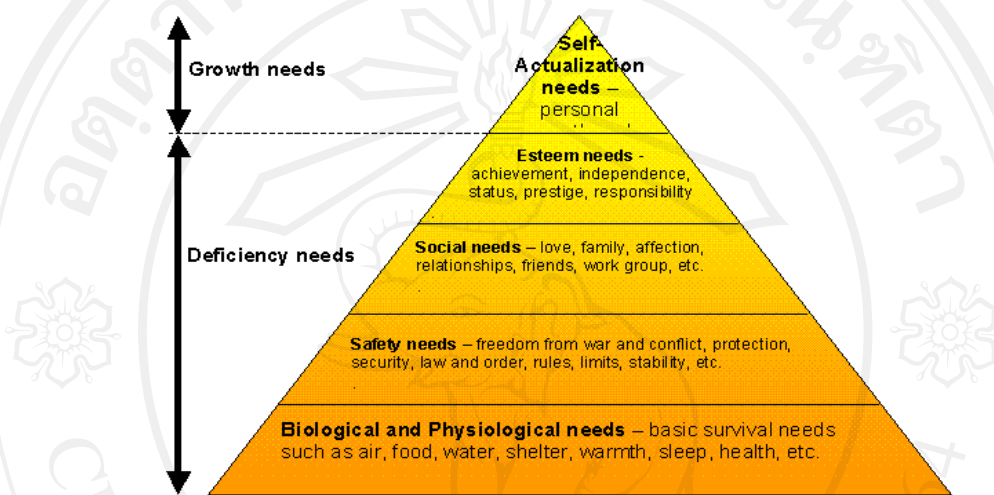
1. มีความสนใจแสวงหาความรู้ กระตือรือร้นที่อยากเรียนรู้และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้
2. มีความรอบรู้ด้านปรัชญาการศึกษา นโยบายทางการศึกษา กฎหมายการศึกษา มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานการศึกษา จิตวิทยาการศึกษาและหลักสูตรการสอนทั่วไป
3. มีความรอบรู้ความสามารถที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์และทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยสามารถเชื่อมโยงสภาพท้องถิ่นเข้ากับมาตรฐานสากลในลักษณะสหวิทยาการ
4. มีความรู้ความสามารถในวิธีการแสวงหาความรู้
5. รู้จักและเข้าใจพัฒนาการของผู้เรียน
6. มีความรู้และทักษะในวิชาชีพที่สอนอย่างลุ่มลึก ชัดเจน สามารถสอนแล้วผู้เรียนเข้าใจ มีความสามารถเรียนรู้และสนุกกับการเรียนรู้ สอนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเต็มความสามารถ เต็มเวลาและเต็มหลักสูตร
7. มีทักษะในการสอนอย่างเชี่ยวชาญและสร้างสรรค์การเรียนรู้จนสามารถพัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
8. มีความรู้ความเข้าใจในเป้าหมายและวิธีการของหลักสูตรและการสอน
9. มีความรับผิดชอบในหน้าที่ มุ่งมั่นในการทำงาน ทำงานเป็นระบบและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ทฤษฎีลำดับความต้องการ

ทฤษฎีลำดับความต้องการ (Hierachy of Needs Theory) เป็นทฤษฎีที่พัฒนาขึ้นโดย อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยแบรนดิส เป็นทฤษฎีที่รู้จักกันมากที่สุดทฤษฎีหนึ่ง ซึ่งระบุว่าบุคคลมีความต้องการเรียงลำดับจากระดับพื้นฐานที่สุดไปยังระดับสูงสุด กรอบความคิดที่สำคัญของทฤษฎีนี้มีสามประการ คือ บุคคลเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการ ความต้องการมีอิทธิพลหรือเป็นเหตุจูงใจต่อพฤติกรรม ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการสนองตอบ

เท่านั้นที่เป็นเหตุจูงใจ ส่วนความต้องการที่ได้รับการสนองตอบแล้วจะไม่ใช่เหตุจูงใจอีกต่อไป ความต้องการของบุคคลเป็นลำดับชั้นเรียงตามความสำคัญจากความต้องการพื้นฐานไปจนถึงความต้องการที่ซับซ้อน เมื่อความต้องการลำดับต่ำได้รับการสนองตอบอย่างดีแล้ว บุคคลจะก้าวไปสู่ความต้องการลำดับที่สูงขึ้นต่อไป

มาสโลว์ เห็นว่าความต้องการของบุคคลมีห้ากลุ่ม จัดแบ่งได้เป็นห้าระดับจากระดับต่ำไปสูง เพื่อความเข้าใจ มักจะแสดงลำดับของความต้อการเหล่านี้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงลำดับความต้องการของมนุษย์ตามแนวคิดของมาสโลว์

ที่มา http://www.novabizz.com/NovaAce/Behavior/Need_Theories.html

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs)

เป็นความต้องการลำดับต่ำสุดและเป็นพื้นฐานของชีวิต เป็นแรงผลักดันทางชีวภาพ เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ ที่อยู่อาศัย หากพนักงานมีรายได้จากการปฏิบัติงานเพียงพอ ก็จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยมีอาหารและที่พักอาศัย เขาก็จะมีกำลังที่จะทำงานต่อไป และการมีสภาพแวดล้อมการทำงานที่เหมาะสม เช่น ความสะอาด ความสว่าง การระบายอากาศที่ดี การบริการสุขภาพ เป็นการสนองความต้องการในลำดับนี้ได้

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs)

เป็นความต้องการที่จะเกิดขึ้นหลังจากที่ความต้องการทางร่างกายได้รับการตอบสนองอย่างไม่ขาดแคลนแล้ว หมายถึง ความต้องการสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยจกอันตรายทั้งทางกายและจิตใจ ความมั่นคงในงาน ในชีวิตและสุขภาพ การสนองความต้องการนี้ต่อพนักงานทำได้หลายอย่าง เช่น การประกันชีวิตและสุขภาพ กฎระเบียบข้อบังคับที่ยุติธรรม การให้มีสภาพแรงงาน ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

3. ความต้องการทางสังคม (Social Needs)

เมื่อมีความปลอดภัยในชีวิตและมั่นคงในการทำงานแล้ว คนเราจะต้องความรัก มิตรภาพ ความใกล้ชิดผูกพัน ต้องการเพื่อน การมีโอกาสเข้าสมาคมสังสรรค์กับผู้อื่น ได้รับการยอมรับเป็นสมาชิกในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือหลายกลุ่ม

4. ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs)

เมื่อความต้องการทางสังคมได้รับการตอบสนองแล้ว คนเราจะต้องการสร้าง สถานภาพของตัวเองให้สูงเด่น มีความภูมิใจและสร้างการนับถือตนเอง ขึ้นชมในความสำเร็จของ งานที่ทำ ความรู้สึกมั่นใจในตัวเองและเกียรติยศ ความต้องการเหล่านี้ ได้แก่ ยศ ตำแหน่ง ระดับ เงินเดือนที่สูง งานที่ท้าทาย ได้รับการยกย่องจากผู้อื่น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงาน โอกาสแห่ง ความก้าวหน้าในงานอาชีพ เป็นต้น

5. ความต้องการเติมความสมบูรณ์ให้ชีวิต (Self-actualization Needs)

เป็นความต้องการระดับสูงสุด คือ ต้องการจะเติมเต็มศักยภาพของตนเอง ต้องการ ความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนาสูงสุดของตัวเอง ความเจริญก้าวหน้า การพัฒนาทักษะความสามารถ ให้ถึงขีดสูงสุด มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจและการคิดสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ การก้าวสู่ตำแหน่ง ที่สูงขึ้นในอาชีพและการทำงาน เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (สภาวิชาชีพบัญชีใน พระบรมราชูปถัมภ์, 2552) ประกอบด้วยทักษะวิชาชีพบัญชี แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1. ทักษะทางปัญญา (Intellectual Skills) บุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ ต้องบรรลุระดับสูงสุดที่สุดของทักษะเหล่านี้ ณ ช่วงเวลาที่มีคุณสมบัติเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ทักษะทางปัญญาช่วยให้นักบัญชีแก้ปัญหา ตัดสินใจ และใช้ดุลยพินิจที่ดีแก้ไขสถานการณ์ที่ ซับซ้อนขององค์กรได้ ทักษะเหล่านี้มักได้มาจากการศึกษาทั่วไปในภาพกว้าง ทักษะทางปัญญาที่ จำเป็นประกอบด้วยทุกเรื่อง ดังนี้

1.1 มีความสามารถที่จะกำหนด ได้มา จัด และเข้าใจสารสนเทศจากคน สิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

1.2 มีขีดความสามารถที่จะสอบถาม วิจัย คิดเชิงเหตุผลและวิเคราะห์

1.3 มีความสามารถที่จะระบุและแก้ไขปัญหาที่ไม่เคยเจอมาก่อน

2. ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน (Technical and Functional Skills)

ประกอบด้วยทักษะทั่วไปและทักษะเฉพาะเจาะจงสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ซึ่งรวมถึง

2.1 มีความชำนาญทางตัวเลข (การใช้คณิตศาสตร์และสถิติ) และความชำนาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.2 การวิเคราะห์แบบจำลองการตัดสินใจ และความถี่ (Decision Modeling and Risk Analysis)

2.3 การวัด

2.4 การรายงาน

2.5 ความรู้ด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ

3. ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล (Personal Skills) ซึ่งเกี่ยวข้องกับทัศนคติและพฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี การพัฒนาทักษะเหล่านี้จะช่วยการเรียนรู้และการปรับคุณลักษณะเฉพาะตัวบุคคล ซึ่งรวมถึง

3.1 ความสามารถในการจัดการตนเอง

3.2 มีความคิดริเริ่ม มีความสามารถโน้มน้าวและเรียนรู้ด้วยตนเอง

3.3 ความสามารถที่จะเลือก และเรียงลำดับทรัพยากรที่มีจำกัด และจัดแรงงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา

3.4 ความสามารถที่จะเข้าร่วมและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง

3.5 พิจารณาปรับใช้ค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณ และทัศนคติให้เข้ากับการตัดสินใจ

3.6 ความระมัดระวังเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

4. ทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร (Interpersonal and Communication Skills) ซึ่งช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี สามารถปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่นในองค์กรได้ดี รับและส่งผลสารสนเทศได้ การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และมีประสิทธิภาพ

ส่วนประกอบของทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารประกอบด้วย

4.1 การทำงานร่วมกับผู้อื่นในกระบวนการปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้ง

4.2 สามารถทำงานเป็นกลุ่ม

4.3 มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่ต่างวัฒนธรรมและความคิดเห็นต่างกันได้ เจรจาต่อรองหาหนทางแก้ปัญหาและกำหนดข้อตกลงร่วมกันในสถานการณ์ทางวิชาชีพ

4.4 การทำงานในวัฒนธรรมที่ต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.5 สามารถนำเสนอ อภิปราย รายงานและการปกป้องมุมมองของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการเขียนและการพูดทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

4.6 ฟังและอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและภาษาที่แตกต่างกัน

5. ทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ (Organizational and Business Management Skills) มีความสำคัญเพิ่มขึ้นต่อผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ซึ่งจะมีการเรียกร้องให้เป็นผู้แสดงบทบาทในเชิงรุกในการจัดการองค์กรแต่ละวัน ในขณะที่ก่อนหน้านี้บทบาทของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีอาจถูกจำกัดอยู่เพียงแค่การเก็บและรวบรวมข้อมูล เพื่อให้หน่วยงานอื่นนำไปใช้ แต่ในปัจจุบันผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีได้เข้าไปมีบทบาทกับหลายหน่วยงาน

แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมการประกอบวิชาชีพบัญชี ในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพบัญชี มีหน่วยงานที่ควบคุมและดูแลผู้ประกอบการวิชาชีพ ดังนี้

1. กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้ออกประกาศกรมทะเบียนการค้า เรื่อง กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2543 (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์, 2543: ออนไลน์) ผู้ทำบัญชีต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- 1.1 มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร
- 1.2 มีความรู้ภาษาไทยเพียงพอที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ทำบัญชีได้
- 1.3 ไม่เคยต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เนื่องจากได้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี หรือกฎหมายว่าด้วยผู้สอบบัญชี หรือกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชีเว้นแต่พ้นระยะเวลาที่ถูกลงโทษมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปี

1.4 มีคุณวุฒิ ดังต่อไปนี้

(ก) ผู้ทำบัญชีของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนและบริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยซึ่ง ณ วันปิดบัญชีในรอบปีบัญชีที่ผ่านมา มีทุนจดทะเบียนไม่เกินห้าล้านบาท มีสินทรัพย์รวมไม่เกินสามสิบล้านบาท และมีรายได้รวมไม่เกินสามสิบล้านบาท ต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชีหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยหรือคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) หรือกระทรวงศึกษาธิการเทียบว่าไม่ต่ำกว่าอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชี

(ข) ผู้ทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีดังต่อไปนี้ ต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชีหรือเทียบเท่า จากสถาบันการศึกษาซึ่งทบวงมหาวิทยาลัย หรือ

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) หรือกระทรวงศึกษาธิการเทียบว่าไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชี

(1) ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนและบริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ซึ่ง ณ วันปิดบัญชีในรอบปีบัญชีที่ผ่านมามีทุนจดทะเบียน หรือสินทรัพย์รวม หรือรายได้รวมรายการใดรายการหนึ่งเกินกว่าที่กำหนดไว้ใน (ก)

(2) บริษัทมหาชนจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย

(3) นิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย

(4) กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร

(5) ผู้ประกอบธุรกิจธนาคาร เงินทุน หลักทรัพย์เครดิตฟองซิเอร์ประกันชีวิต ประกันวินาศภัย

(6) ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน

(ค) ในกรณีที่เป็นการเริ่มทำบัญชีรอบปีบัญชีแรก ของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี คุณวุฒิของผู้ทำบัญชีให้พิจารณาโดยใช้เกณฑ์ทุนจดทะเบียนตามที่กำหนดไว้ใน (ก) และ (ข) แล้วแต่กรณี

1.5 มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามที่จะประกอบวิชาชีพเป็นผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ.2547

2. **สภาวิชาชีพบัญชี** ได้ออกพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีอยู่ภายใต้การดูแลของสภาวิชาชีพบัญชีเดียวกัน รวมทั้งให้ความรู้และพัฒนาส่งเสริมมาตรฐานการประกอบวิชาชีพ เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพมีคุณภาพ มีมาตรฐานและมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ ตลอดจนเพื่อให้มีการควบคุมจรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์, 2548: ออนไลน์)

ในเบื้องต้นพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 กำหนดให้มีการควบคุมการประกอบวิชาชีพบัญชี 2 ด้าน คือ วิชาชีพด้านการสอบบัญชี และวิชาชีพด้านการทำบัญชี โดยมีข้อกำหนดในเรื่องจรรยาบรรณ ดังนี้

2.1 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีหรือผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชีมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนตามมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี หรือมาตรฐานอื่นใดที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

2.2 สภาวิชาชีพบัญชีเป็นผู้จัดทำจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีขึ้นเป็นภาษาไทย และมีข้อกำหนดในเรื่อง

- ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต
- ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน
- ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ
- ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน หรือบุคคล หรือนิติบุคคลที่ผู้

ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จुरี วิจิตชนบดี (2543) ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ว่าผู้ประกอบการวิชาชีพการบัญชีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ยังมีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง และเป็นความเข้าใจในมาตรฐานฉบับที่ไม่มีมีการปรับปรุง เช่น มาตรฐานการบัญชีเรื่อง การเข้าชื่อทางด้านผู้ให้เช่า แต่หากเป็นมาตรฐานฉบับที่ออกใหม่ เช่น มาตรฐานการบัญชีเรื่อง การปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา หรือมาตรฐานการบัญชีเรื่อง การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีความเข้าใจในระดับต่ำ

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขการพัฒนาคำอธิบายความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีนั้น ผู้ประกอบวิชาชีพการบัญชีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ควรมีการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ โดยติดตามข่าวสารจากสภาวิชาชีพบัญชี พร้อมกันนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการบัญชีไทย ควรมีการกระจายข่าวสารออกไปยังภูมิภาคและควรมีการจัดอบรม ประชุม สัมมนา ในส่วนภูมิภาคให้มากขึ้น เพื่อเป็นการจูงใจให้ผู้ประกอบวิชาชีพการบัญชีได้พัฒนาคำอธิบายและศักยภาพในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น

บทบาทของผู้ประกอบวิชาชีพการบัญชีในปัจจุบันมีความสำคัญมากขึ้น มีภาระหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้น นอกเหนือจากการเป็นผู้ทำบัญชีแล้ว ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชียังต้องสามารถนำเสนอข้อมูลทางบัญชีที่เป็นประโยชน์เพื่อผู้บริหารใช้ในการตัดสินใจและสามารถช่วยผู้บริหารในการบริหารสภาพคล่องของธุรกิจ อีกทั้งผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องมีความสามารถในด้านของเทคโนโลยีสารสนเทศทางการบัญชีเพิ่มขึ้นด้วย รวมถึงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการสอบบัญชี ซึ่งการที่ผู้ประกอบวิชาชีพการบัญชีจะมีบทบาทเพิ่มขึ้นได้จะต้องมีการพัฒนาคำอธิบายทางการบัญชี

รัชณี แสงศิริ (2544) ศึกษาเรื่องความต้องการในการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีของผู้ประกอบวิชาชีพการบัญชีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง พบว่าผู้ประกอบวิชาชีพการบัญชีส่วนใหญ่มีความต้องการพัฒนาความรู้ทางการบัญชี โดยเรื่องที่ต้องการพัฒนามากที่สุดคือมาตรฐานการบัญชี ทั้งนี้เนื่องจากปี 2542 มาตรฐานการบัญชีมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติม จึงทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพการบัญชีมีความสนใจที่จะพัฒนาความรู้ด้านนี้ สำหรับปัญหาของการพัฒนาความรู้โดยการอบรมสัมมนาพบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพการบัญชีมีความไม่สะดวกในการเดินทางไปอบรมสัมมนา ส่วนปัญหาในการศึกษาต่อคือ การขาดเงินทุนและการเดินทางมาศึกษา สำหรับเนื้อหาของการบัญชีที่เป็นปัญหาของการบัญชี และที่เป็นปัญหาต่อผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี คือ มาตรฐานการสอบบัญชี และการควบคุมภายใน ทั้งนี้อาจเนื่องจากส่วนใหญ่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีให้ความสำคัญและสนใจในด้านการบัญชีการเงิน แต่ไม่ค่อยสนใจในด้านการบริหารและการควบคุม ส่วนสถานภาพทางการพัฒนาความรู้จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันผู้ประกอบวิชาชีพการบัญชีไม่ได้เข้ารับการอบรม/สัมมนาเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเนื่องจากปัญหาความไม่พร้อมในเรื่องเวลาและการขาดเงินทุนในการพัฒนาความรู้ ดังนั้นในหน่วยงานต่าง ๆ ควรหันมาแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะได้มีเวลาในการพัฒนาความรู้ เพราะการที่ผู้ประกอบวิชาชีพการบัญชีได้รับการพัฒนาความรู้จะส่งผลให้การทำงานขององค์กรมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ณพิชญา อภิวงค์งาม (2551) ศึกษาเรื่องทัศนคติของผู้ประกอบวิชาชีพการบัญชีในจังหวัดลำพูน ต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องของผู้ประกอบวิชาชีพการบัญชี การอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพการบัญชีมีความรู้เพิ่มขึ้นจากเดิม ผู้ประกอบวิชาชีพการบัญชีมีความรู้ความเข้าใจเรื่องเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการภาษีอากรเป็นอย่างดี เพราะปัจจุบันมาตรฐานการบัญชีและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบการเงินของกิจการมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ถ้าผู้ประกอบวิชาชีพการบัญชีไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์อย่างรวดเร็วและถูกต้องก็อาจทำให้จัดทำงบการเงินที่ไม่ถูกต้องได้ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าทัศนคติของผู้ประกอบวิชาชีพการบัญชีที่มีต่อการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีเป็นไปในแง่บวก และผู้ประกอบวิชาชีพการบัญชีมีความพร้อมในเรื่องของความรู้ความเข้าใจต่อการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ส่วนทางด้านจิตใจผู้ประกอบวิชาชีพการบัญชีก็มีความพร้อมที่จะยอมรับและปฏิบัติตามประกาศของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

กรรณิการ์ ลำลือ (2552) ศึกษาเรื่องคุณสมบัติของนักบัญชีในทักษะทางวิชาชีพที่ผู้ประกอบการพึงประสงค์ ตามทักษะทางวิชาชีพ 5 ประเภท ได้แก่ ทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร และทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ รวมทั้ง

คุณสมบัติด้านอื่น ๆ ผลการศึกษาพบว่า คุณสมบัติของนักบัญชีในทักษะทางวิชาชีพที่ผู้ประกอบการพึงประสงค์ในระดับมาก ด้านทักษะทางปัญญา ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับการทำบัญชีในด้านการคำนวณต้นทุน ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ได้แก่ มีความสามารถวัด/คำนวณมูลค่าของสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ ค่าใช้จ่ายได้อย่างถูกต้อง ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ได้แก่ มีทักษะหรือความชำนาญในการจัดการตนเอง ทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ได้แก่ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ ได้แก่ มีความสามารถจัดแบ่งหน้าที่งาน และมีภาวะเป็นผู้นำ ทั้งนี้ผู้ประกอบการมีความเห็นว่าคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์มากที่สุด ได้แก่ มีความซื่อสัตย์สุจริต และรู้จักรักษาความลับของกิจการ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved